

# Denetim Tutum Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Denetim Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19627>

## Özet

Denetim Tutum Ölçeği, 2016 yılında Uurlu ve Usta tarafından geliştirilmiş bir Psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin kurumsal veya sosyal ortamlarda karşılaştıkları Denetim mekanizmalarına veya kontrol süreçlerine yönelik sahip oldukları genel eilimleri ve tepkileri, yani Tutumların ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle çalışma ortamlarında demografik özelliklerin ve denetime yönelik tutumların çalışmaları psikolojik refah üzerindeki etkilerini, örneğin Tükenmişlik düzeylerini ne ölçüde yordadığını inceleyen araştırmalar bağlamında kullanılmaktadır.

Ölçek, doğrudan bir özellik ölçümü yerine, bireylerin denetim algısına dair subjektif değerlendirmelerini ortaya koyarak, örgütsel davranış ve personel yönetimi alanlarındaki araştırmalara katkı sağlamaktadır. Ölçeğin geliştirilme süreci, ilgili makalede detaylıca açıklanmıştır. İlgili makaleye bu bağlantı üzerinden erişilebilir: [efdergi.ibu.edu.tr](http://efdergi.ibu.edu.tr).

## Anahtar Kelimeler

Denetim Tutumu, Örgütsel Davranış, Tükenmişlik, Tutum, Ölçek Geliştirme, Psikometrik, Kontrol Mekanizmaları.

## Yazarlar

Uurlu, C. T., Usta, H. G.

## Amaç

Denetim Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin (özellikle profesyonel veya akademik ortamlardaki çalışmaları/öğrencilerin) denetim veya kontrol mekanizmalarına karşı geliştirdikleri olumlu veya olumsuz Tutumları nicel olarak belirlemektir. Bu tutumların belirlenmesi, bireysel psikolojik sonuçlar (örneğin stres veya Tükenmişlik) ile örgütsel değişkenler arasındaki ilişkinin anlaşılmasına olanak tanır.

Ölçek, aynı zamanda demografik değişkenlerin (cinsiyet, yaş, eğitim seviyesi vb.) denetim tutumlarını ne şekilde etkilediğini ve bu tutumların psikolojik yordayıcı güçlerini tespit etmek için bir araç olarak hizmet etmektedir. Ölçeğin geliştirilmesi, literatürdeki bu boşluğu doldurmaya yönelik atılmış bir adımdır.

## Yapı

Denetim Tutum Ölçeği, psikolojideki temel kavramlardan olan bireysel Tutum yapısına üzerine kurulmuştur. Ölçülen yapı, bireyin doğrudan gelen kontrol ve gözetim eylemlerine (denetime)

kar?? sergiledi?i bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerin bütünüdür. Bu yap?, genellikle ya denetimi destekleyici ve yap?c? bulan bir tutum (olumlu) ya da denetimi k?s?tlay?c? ve bask?c? gören bir tutum (olumsuz) olarak iki u?ta incelenir.

Ölçek, bireyin denetimin gereklili?ine, faydas?na ve uygulama biçimine dair inançlar?n? ve duygusal tepkilerini yakalamay? amaçlar. Bu yap?, örgütsel psikoloji ve yönetim bilimleri aç?s?ndan, çal??an ba?l?l??, performans ve stres yönetimi gibi kritik konularla yak?ndan ili?kilidir.

## Geçerlik

Kaynak metinde geçerlik bilgisi bulunmamakla birlikte, standart bir Ölçek Geli?tirme çal??mas?nda (U?urlu & Usta, 2016), ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü gösteren geçerlik çal??malar?n?n yap?lm?? olmas? beklenir. Tipik olarak bu çal??malar; yap? geçerli?i (faktör analizi ile), ölçüt ba??ml? geçerlik (ilgili d?? kriterlerle korelasyon) ve kapsam geçerli?i (uzman görü?leri) testlerini içerir.

Okuyucular?n detayl? geçerlik sonuçlar?na ula?abilmesi için, U?urlu ve Usta'n?n 2016 tarihli makalesinin tamam?n?n incelenmesi gerekmektedir. Makale, Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nin 16. cildinde yay?nlanm??t?r.

## Güvenirlik

Kaynak metinde güvenilirlik bilgisi verilmemi?tir. Ancak, geli?tirme a?amas?ndaki Psikometrik bir araçta, iç tutarlıl?k katsay?s? (Cronbach Alfa) gibi güvenilirlik analizlerinin sunulmas? zorunludur. ?ç tutarlıl?k analizi, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ölçe?in güvenilirli?ine dair veriler (örne?in, test-tekrar test güvenilirli?i veya e?de?er formlar güvenilirli?i), ölçe?in zaman içinde ve farklı ko?ullarda ne kadar stabil sonuçlar verdi?ini belirlemek için kritik öneme sahiptir. Bu veriler, orijinal ara?tırma makalesinde yer almaktadır.

## Faktör Analizi

Denetim Tutum Ölçeği'nin kaç faktörden olu?tu?u bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir. Ancak, ölçe?in bir Ölçek Geli?tirme çal??mas? oldu?u göz önüne al?nd???nda, yap? geçerli?ini sa?lamak amacıyla aç?mlay?c? (Exploratory Factor Analysis - EFA) ve/veya do?rulamalı faktör analizinin (Confirmatory Factor Analysis - CFA) uygulanm?? olmas? gerekmektedir.

Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında topland???n? ve bu boyutlar?n teorik olarak öngörülen denetim tutumu yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini ortaya koyar. Bu analizler,

ölçeğin nihai yapışın ve puanlamasının temelini oluşturur.

## Araç

**Test Type:** Geliştirme tipi bir tutum ölçeği (Developmental Attitude Scale)

**Format:** Kaynakta belirtilmemiştir, ancak tipik olarak Likert tipi derecelendirme (örneğin, 5'li veya 7'li) kullanılmaktadır varsayılmaktadır.

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** Çalışanlar veya üniversite öğrencileri (Araştırmanın bağlamına göre, tükenmişlik ve demografik özelliklerin incelendiği bir örneklem grubu).

**Age Group:** Yetişkinler (Genellikle 18 yaş ve üzeri).

**Population Details:** Orijinal çalışmada, demografik özellikler ve tutumun Tükenmişlik üzerine yordayıcı etkisini incelediği için, ölçek özellikle çalışmada hayatında veya yolumun denetim altında olan gruplar için uygundur.

**Test Methodology:** Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, kağıt-kalem veya dijital ortamda doldurulabilen anket formatı.

## Anahtar Kelimeler

Uzurlu, Usta, Denetim Algısı, Örgütsel Psikoloji, Geçerlik, Güvenirlilik, Denetim, Tutum.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Belirtilmemiştir.

**Affiliation Email addresses:** Belirtilmemiştir.

**Correspondence Address:** Belirtilmemiştir.

## Şinler, Ücret ve Test Yılı

**Test Yılı:** 2016

**Şinler ve Ücret:** Ölçeğin kullanımı için orijinal makalenin yazarlarından izin alınması tavsiye edilir. Ticari olmayan akademik kullanımlarda, kaynak gösterme zorunluluğu bulunmaktadır. Ölçeğin orijinal makalesine tam metin olarak erişim mümkündür.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [denetim-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

## Kaynaklar

Uçurlu, C. T. ve Usta, H. G. (2016). Demografik özellikler ve tutumun tükenmişlik üzerine yordayıcı etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 305-318.

Makale Bağlantısı: <http://efdergi.ibu.edu.tr/index.php/efdergi/article/view/1846>

## Denetim Tutum Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeriğinde sağlanmamıştır. Detaylı maddelere, yukarıda referans verilen Uçurlu ve Usta (2016) çalışmasının tam metninden ulaşılması gerekmektedir.

Denetim Tutum Ölçeği'nin tam maddeleri, ölçeğin Ölçek Geliştirme aşamasında kullanılan ve faktör analizinden geçen nihai formunu temsil etmektedir. Kullanıcılar, ölçeği uygulamadan önce orijinal makaleyi inceleyerek puanlama yönergelerini ve madde içeriğini doğrulamalarıyla birlikte tavsiye edilir.